

Een der assistenten van HAUSER vond in het urinesediment van een lijder aan carcinoom van de blaas de parasieten van SCHUELLER. De urineflesch was met een *kurk* gesloten naar het instituut gezonden.

Met het oog op de belangstelling, die de vraag naar de aetiologie van de maligne tumoren verwekt, leek mij de mededeeling van bovenstaande onderzoekingen van nut.

VAN DER HEIDE.

In microscopische praeparaten, die hij van stukjes carcinomateus en sarcomateus weefsel gemaakt had, vond SCHUELLER tamelijk groote, goud-bruine glinsterende kogels met korrelig protoplasma en een heldere membraan, waarin poriën; deze lichaampjes vond hij meestal in groepen bij elkaar en soms in een netwerk van fijne draden liggen. Verder vond hij in die praeparaten ronde, kleine, gepigmenteerde lichaampjes, omgeven door een fijne membraan. Daar hij deze lichaampjes bijna constant in die praeparaten en ook in voedingsbodems, waarop hij stukjes carcinomateus en sarcomateus weefsel geënt had, vond, houdt hij ze voor dierlijke parasieten, die carcinoom en sarcoom zouden doen ontstaan. Volgens hem zijn de grootere lichaampjes, die hij groote kapsels noemt, volwassen kankerparasieten en de kleine, jonge vormen.

VÖLCKER (*Deutsche medicinische Wochenschrift*, 1901, n°. 30) maakte op dezelfde wijze, als SCHUELLER gedaan had, microscopische praeparaten van stukjes carcinomateus en sarcomateus weefsel en eveneens van voedingsbodems, waarop hij stukjes van dit weefsel geënt had. Hij kon evenwel in geen zijner aldus gemaakte praeparaten de kankerparasieten van SCHUELLER vinden. Hij deed hierna een druppel bergamotolie, die aan een oude kurk hing van een fleschje bergamotolie, dat in langen tijd niet gebruikt was, op een objectglaasje en vond hierin met het microscoop dezelfde lichaampjes, als die, welke SCHUELLER groote kapsels had genoemd. Deze bleken denzelfden vorm en dezelfde chemische reacties te hebben als kurkcellen, zoodat het voor de hand ligt, aan te nemen, dat de zoogenaamde kankerparasieten van SCHUELLER, meer speciaal de groote kapsels, niets anders waren dan kurkcellen, die SCHUELLER steeds in zijn praeparaten vond, omdat hij deze maakte met aetherische oliën, die door stukjes kurk waren verontreinigd.

D. B. BOKE.

INGEZONDEN.

Groningen, 2 Sept. 1901.

Waarde Gérant!

In het vorig nummer is door den Heer BURGER zeer juist in het licht gesteld, dat stemming over de eindconclusies in zake attesten van medici tot geen zuivere uitkomst kan leiden. De conclusies zijn daarvoor onvoldoende; konden wij echter door ze aan te nemen, de quaestie, die reeds zooveel Alge-